

Natuurherstelmaatregelen in de Vlielandse duinen

Najaar/winter 2021/2022

Beste Vlielanders en gasten,
In dit infoblad lees je meer over de natuurherstelmaatregelen die we in de duinen op Vlieland gaan uitvoeren. Je leest natuurlijk wat er waar gaat gebeuren, maar ook waarom we deze maatregelen uitvoeren.

Wil je graag met eigen ogen zien wat er gaat gebeuren? Dat kan! Geef je dan op voor een excursie waarin we meer vertellen en laten zien.

Heb je vragen? Neem dan contact op met Annemieke op 't Hof, boswachter publiek, Staatsbosbeheer Vlieland, of een andere collega via vlieland@staatsbosbeheer.nl

Veel leesplezier en geniet van ons eiland!

Team Staatsbosbeheer Vlieland.

Meer kleurrijke 'grijze' duinen

Grijze duinen. Zo is officieel een groot deel van het natuur-type op Vlieland gekwalificeerd. Uniek in Europa. Toch is het ideaalplaatje van optimale grijze duinen erg kleurrijk: er leven vele konijnen en zandhagedissen, broeden tapuiten, fladderen parelmoervlinders en bloeien duinviooltjes. Grijze duinen liggen 'achter' de zeereep en er stuift zand in vanaf het strand. Dit effect noemen we ook wel 'overpoederen'. Het stuivende zand bevat ook kalk waar juist specifieke duinplanten en -dieren van profiteren. Onder andere door stikstof

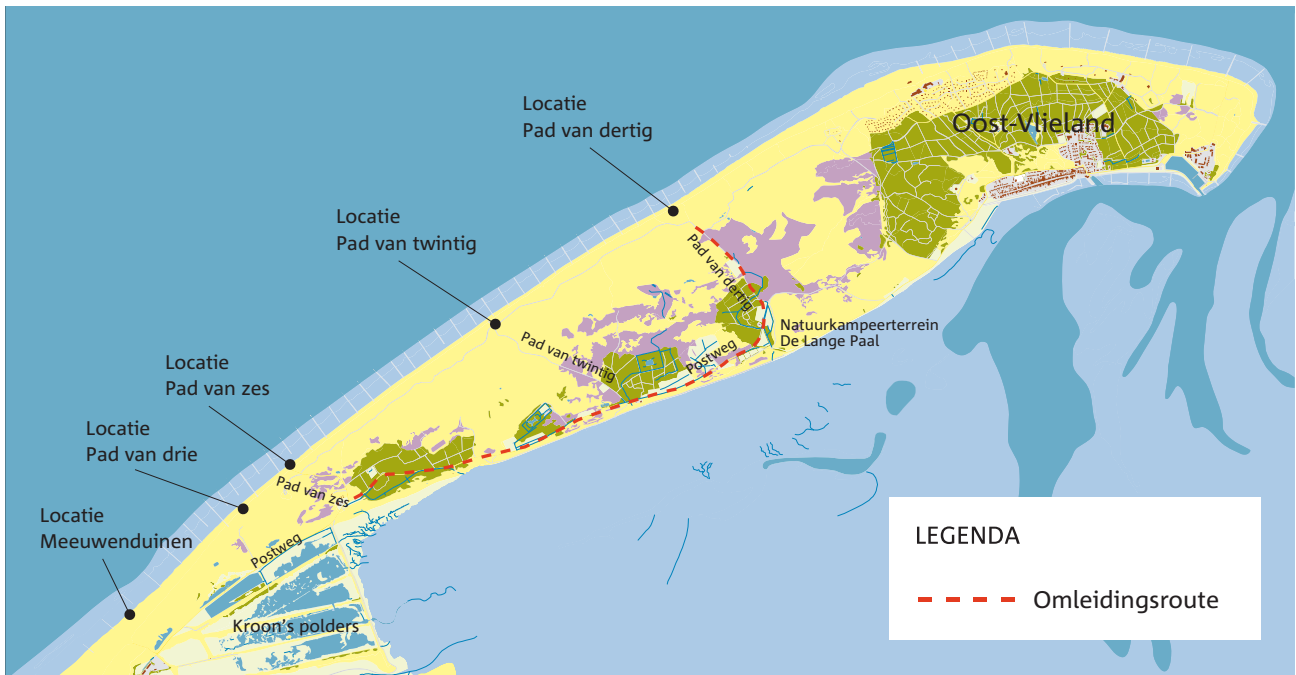
(wat werkt als een meststof) hebben helm en grassen de overhand gekregen en is er een dichte begroeiing ontstaan. Hierdoor komen de specifieke duinplanten- en dieren in de verdrinking. Door maatregelen als plaggen, onthelmen en het weer open maken van enkele duinen en stuifkuilen wordt het gebied als het ware gereset. Na deze verjongingskuur is de motor van stuivend zand weer geactiveerd en zullen er open plekken met zand en kalk blijven komen. Dit helpt ook bij het neutraliseren van de effecten van neerdalende stikstof.

Op excursie

Ben je benieuwd wat de plannen nu precies zijn? Welke motivaties er nog meer achter zitten? Hoe het er dan uit moet komen te zien?

Dat kan wat ons betreft het beste buiten, in het veld. In het duin om precies te zijn. Op dinsdagmiddag 12 oktober om 15.00 uur en 17.30 uur. Graag vooraf aanmelden via: vlieland@staatsbosbeheer.nl

Ook tijdens de werkzaamheden zullen we op gezette tijden laten zien wat er gebeurt. We kondigen dat in 'Uit het kastje' aan.

Fietsroute door de duinen niet toegankelijk.

Let op: tijdens de aanleg van het nieuwe fietspad bij Pad van 6 én Pad van 20 is de fietsroute door de duinen niet toegankelijk. Omfietsen kan alleen via de Postweg.

Zie omleidingsroute: - - - -

Strandovergangen bij Pad van 6 en Pad van 20.

De strandovergangen zijn voor auto's (eilanders) en fietsers wel toegankelijk.

Vragen? Bel gemeente Vlieland
0562-452700

Wil je op de hoogte blijven van de werkzaamheden

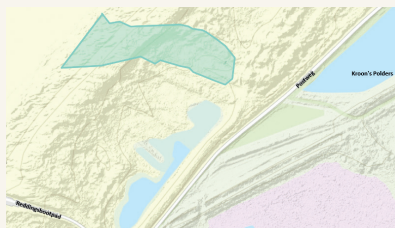

en de planning? Volg dan het boswachtersblog Vlieland via: boswachtersblog.nl/vlieland/

Locatie Meeuwenduinen

Op deze locatie groeit een dik pakket van helm(gras). In een gebied van grofweg 50 bij 100 meter zal zo'n 30 cm van de bovenlaag (incl. wortels) worden weggehaald.

Dit noemen we plaggen. In een brede strook op het strand groeien nieuwe duinen. Embryonale duinen noemen we dat. Die blijven in tact. De duintjes geven juist aan dat hier een natuurlijk 'aanloop' is

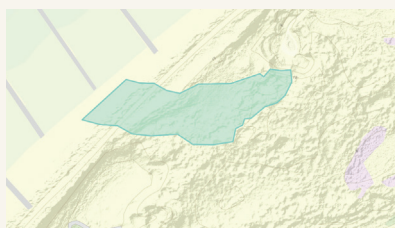
van zand dat door de zee op het strand is gebracht en door de wind verder stuift. Door het plaggen helpen we dit zand verder het gebied in te stuiven.

Sommige stukken plaggen we niet, bijvoorbeeld omdat er bijzondere mossen, zoals duinsternetje, groeien of struiken/kruipwilg waar vogels in broeden.

Locatie Pad van drie

Ook hier groeit veel helm(gras) op een vrij hoog deel. Het te plaggen gedeelte zal tot zo'n 20 cm worden afgegraven en ontdaan van helm en begroeiing. Het afgeplagde deel eindigt aan de oostkant in een oude stuifkuil. Op de luchtfoto zijn de contouren nog goed te zien. Deze stuifkuil is flink dichtgegroeid

en wordt weer open gemaakt door de begroeiing aan de oostkant (waar de wind het meest op waait)

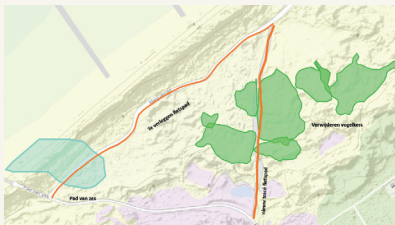

er af te schrapen. NB: de eilander dierenbegraafplaats blijft zoals het is.

Locatie Pad van zes

Om hier ruimte voor open duin en stuivend zand te creëren wordt het fietspad naar binnen verplaatst. Anders zou het fietspad overstuiven. Het nieuwe tracé volgt een oud werkpad.

Op de luchtfoto is al meer open zand te zien in de zeereep. Van nature zijn er embryonale duintjes

ontstaan. Door de extra ingreep van plaggen wordt de natuur een handje geholpen om het stuiven

op gang te brengen en te houden. In de groene vlakken wordt Amerikaanse vogelkers verwijderd.

Pad van twintig

Rond de strandovergang Pad van twintig stuift het zand al van nature. Om dit stuiven meer ruimte te geven en te stimuleren zodat het in het gebied erachter komt wordt het bestaande fietspad meer naar binnen verplaatst. Door een deel te plaggen en het helm(gras) te verwijderen kan het zand wat

er in stuift blijven liggen en raakt het gedeelte achter de duinen 'overpoederd'. Ook de bestaande

stuifkuilen zullen aangewakkerd worden door het nieuwe instuivende zand.

Pad van dertig

Op deze plek liggen al een aantal natuurlijke aanzetten. Wie er regelmatig komt ziet dat het zand er met Westelijke wind aardig stuift. Het deel er achter 'overpoederd' dan. Deze stuifkuilen blijven bestaan.

Er groeien ook al flink wat duinviooltjes. Door te plaggen en begroeiing weg te halen zal het

instuivende zand beter aan de oppervlakte blijven liggen. Dat is gunstig voor bijvoorbeeld duinviooltjes en muurpeper en daar profiteren

duin-, kleine- en grote parelmoervlinders weer van. De ruiterroute is tijdens de werkzaamheden niet toegankelijk, nadien wel weer.

De zandhagedis zit in een verbouwing

De zandhagedis houdt van open, onbegroeide, zanderige plekken. Dat komt goed uit, want die gaan we maken. Het vrouwtje legt eitjes tussen de 5 en 20 cm onder het zand. Het uitbroeden doet de zon, daarom kiezen ze een zonnige plek. Na 50-90 dagen komen de eieren uit. De jongen moeten direct zichzelf redden. Komende periode zal het leefgebied op de schop gaan. Zie het als een verbouwing: eerst ziet het er chaotisch uit, maar uiteindelijk is het fijn wonen. Om de zandhagedis, maar ook andere soorten te beschermen tijdens de werkzaamheden is er een ecologisch werkprotocol opgesteld. Daarin staat beschreven waar de medewerkers extra op moeten letten.

Groene oren

Staatsbosbeheer heeft de podcast 'Groene oren' uitgebracht. Studiogast Leopold Witte vertelt als zandhagedis hoe hij van knokken houdt en twee penissen heeft...

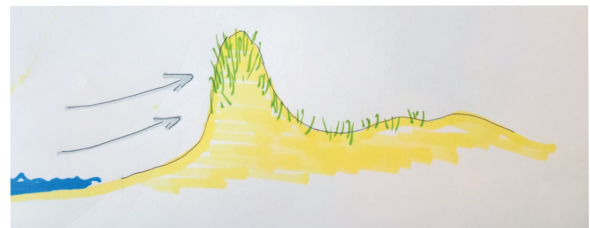
Vermakelijk en leerzaam!

staatsbosbeheer.nl/groene-oren-zandhagedis

Stuivende duinen zijn veiliger

Jan Roelof Witting van Rijkswaterstaat heeft in eerdere nieuwsbrieven verteld dat stuivende duinen veiliger blijken dan oude strakke duinenrijen. Doordat het zand dat de zee op het strand afzet door de wind verder het duingebied in wordt geblazen, komt het buiten bereik van het water te liggen: het eiland groeit, het duingebied wordt robuuster. De breedte is belangrijker dan de hoogte. Bij een storm met hoge golven wordt een hoog smal duin sneller weggeslagen dan een laag breed duin. In een stuifkuil kan minder zand meegenomen worden, terwijl de golf hier wel zijn kracht verliest. Vandaar dat we de golf graag 'dood' laten lopen in de duinen of op het strand. Er komt uiteindelijk meer zand in de kustverdediging en zo wordt het veiliger.

Hoge strakke duinenrij

Stuivende, bredere duinen

Verwijderen van Amerikaanse vogelkers

Bij Pad van zes gaan we flink wat Amerikaanse vogelkers verwijderen. De struik, ook wel prunus genoemd, rukt steeds meer op en verdringt andere planten. Als we niets zouden doen dan groeit het open duin in rap tempo dicht en dan verliezen we speciale duinplanten en -dieren. Het verwijderen gebeurt met machines die ook de wortels er mee uittrekken.

Staatsbosbeheer werkt in dit project samen met: